

SomeBody® menetelmäksi kuntien hyvinvointityöhön hanke

Vaikuttavuus- ja kustannusvaikuttavuus

**Satu Vaininen YTT, Satakunnan
ammattikorkeakoulu 8.10.2020**

SomeBody-menetelmän vaikuttavuuden ja kustannusvaikuttavuuden arvioimisen tavoitteet hankkeen alkaessa

Tavoitteet:

- 1) Edelleen kehittää SomeBody-menetelmän osaksi jo aikaisemmin kehitettyjä vaikutusten arvioinnin mittareita**
- 2) Mitata SomeBody-menetelmän vaikuttavuutta ja mahdollisesti kustannusvaikuttavuutta eri toimintaympäristöissä (koulut ja oppilaitokset)**

Menetelmän vaikuttavuuden ja kustannusvaikuttavuuden arvioiminen

Vaikutusten mittaamisen taustalähtökohdat

- THL:n on erityisen kiinnostunut SomeBody-menetelmän vaikuttavuudesta
- LAPE-muutoksessa korostetaan näyttöön perustuvien menetelmien käyttöön ottoa
- Kuntien henkilöstö ja mukana olevien organisaatioiden päättäjät ovat erityisen kiinnostuneita tehtyjen toimenpiteiden aidoista vaikutuksista ja eri palveluiden hinnoista.

SomeBody-menetelmän vaikuttavuuden ja kustannusvaikuttavuuden arvioiminen

- Vahvana periaatteena on, että mahdollisimman moni mittari sulautuu SomeBody-menetelmän prosessin sisään tavoitteellisen asiakastyöskentelyn osaksi
- Mittareiden tavoitteena on ensisijaisesti palvella lasten ja nuorten sekä SomeBody-ohjaajien ymmärryksen ja jäsentämisen lisäämistä SomeBody-menetelmästä ja sen vaikutuksista.
- Vaikutuksia halutaan katsoa sekä spesifien mittauskohteiden osalta (esim. kehotietoisuustaidot), mutta myös laajemmin elämäntilanteeseen ja hyvinvointiin vaikuttavasta näkökulmasta

Vaikuttavuustutkimuksen käytännön toteutuksen ympäristöt

- 1) SomeBody-ryhmät yläkouluikäisistä ylöspäin
- 2) SomeBodyryhmät alakouluikäisille
- 3) PerheSomeBody pienten lasten vanhemmille (varhaiskasvatus ja alakoulut)

Vaikuttavuus- ja kustannusvaikutusten tutkimuskokonaisuuteen liittyvät luvat ja lausunnot

- Haetaan Satakunnan eettisen tutkimuslautakunnan eettinen lausunto koko tutkimuskokonaisuuteen
- Haetaan tutkimusluvut mukana olevilta kunnilta (Säkylä, Eurajoki, Pori ja Rauma)
- Pyydetään vanhemmilta lupa SomeBodyryhmiin osallistuvien lasten ja nuorten osalta (SomeBodyryhmät). Luvat pyydetään sekä osallistumiseen että vaikuttavuustutkimukseen liittyvien tietojen luovuttamiseen. PerheSomeBodyn osalta vanhemmat päättävät itse mukaan tulostaan.

SomeBody[®]

SomeBody yläkouluikäisistä ylöspäin

Fiilismittari: Mitataan vasjanatyyppisesti (0-10) oma sen hetkinen fiilis hyimiömittarilla.

3X10D: Kymmentä elämänaluetta tai elämälle keskeistä seikkaa arvioidaan.

SomeBody-mittari: kysely koostuu 39 kysymyksestä, joilla mitataan osallistujien kokemusta omista kehotietoisuustaidoista, emotionaalisista ja sosiaalisista taidoista tuttuun ja vieraiden ihmisten seurassa asteikolla 0-10. SomeBodyn ruokamoduulin ryhmänohjauksessa oma kyselyn osa, jossa mitataan syömisen taitoja ja ruokasuhteen muutosta.

SomeBody-teemahaastattelu: Lasten ja nuorten luokanopettajan /luokanvalvojan teemahaastattelu (valmis sabluuna, jossa haastateltavia varten etukäteen kysymyksiä) ja haastattelun äänittäminen. Jos mahdollista.

Kehotietoisuus toimintakyvyn ja osallisuuden tukena

somebody.samk.fi

SomeBodyryhmätoiminnan ohjaaja huolehtii vaikutusten mittaamisesta seuraavasti (suunnitelma alustava):

- a) **Fiilismittari**, joka ryhmäkerran aluksi ja lopuksi
- b) **3X10DTM** -kysely ennen ryhmätoiminnan alkua ja sen päättyttyä.
- c) **Somebodymittari** ryhmätoiminnan alkaessa ja loppuessa (ryhmissä joissa iältään ohjattavina 4. luokkalaisia tai vanhempia)
- d) **SomeBody-mittari ryhmään osallistuvien vanhemmille** (lähiaikuisille tarkoitettu versio)
- e) SomeBodyohjaajan arviointilomake.
- f) Lisäksi ohjaaja **osallistuu SomeBodyohjaajien ryhmähaastatteluun** ohjaustoiminnan loputtua. Ryhmähaastattelua varten ohjaaja kirjaa omaa arviotaan joka ohjauskerran jälkeen valmiiseen lomakkeeseen siitä, mitä vaikutuksia on ryhmätoiminnalla on huomannut olevan lasten kehotietoisuuteen, tunnetaitoihin, sosiaalisiin taitoihin, toimintakykyyn ja hyvinvointiin. Omien kokemusten koonti ja raportointi ja arviointi suhteessa tavoitteisiin ja omaan toteutukseen kirjallisesti (Ohjaajan SomeBodyarviointilomake).

Kustannusvaikuttavuus

-SomeBodyohjaajaryhmän ohjaajien ryhmistä lasketaan kustannukset pienryhmämuotoisen ja luokkamutoisen SomeBodyn osalta:

-ohjaajan palkka, koulutuksen kustannukset, tilahinta (jos ylimääräinen tilatarve), mahdolliset välinekustannukset ja muut kustannukset.

-Mitatuille mahdollisesti tapahtuville positiivisille vaikutuksille pyritään määrittämään myös hinta. Näin voidaan arvioida onko sijoitus SomeBody-ryhmätoimintaan ollut myös rahallisesti kannattava laskemalla hinnan ja tulosten vertailu.

Kustannuslaskenta tehdään yhdessä projektihenkilöstön ja esimiesten kanssa

Kontrolloitu interventiotutkimus

Suunnitelmien mukaan 2019 toteutetaan syksyllä Porissa neljälle ryhmälle 7. luokalle toteutetaan (aikaisemmin koulutettujen SomeBodyohjaajien toteuttamana) luokka/ryhmä toteutuksena SomeBodyryhmätoimintaa. Neljä muuta ryhmää 7 luokalta toimii kontrolliryhmänä.

Kontrolloidussa interventiotutkimuksessa käytetään alustavan suunnitelman mukaan SomeBodymittaria, 3X10D-kyselyä, fiilismittaria sekä luokan ryhmäytymistä ja ryhmähenkeä kuvaavaa mittaria.

Kontrolloidun interventiotutkimuksen osalta lasketaan luokka/ryhmämuotoisen SomeBodyn kustannukset sekä arvioidaan mahdollisten vaikutusten hinta.

Perheille

Fiilismittari: arvioidaan oma sen hetkinen fiilis hyymiömittarilla.

Kokonaiselämäntilanteeseen ja hyvinvointiin liittyvä arviointi
3X10D™ -kysely

SomeBody-mittari vanhemmille: kysely koostuu 39 kysymyksestä, joilla mitataan osallistujien kokemusta omista kehotietoisuustaidoista, emotionaalisista ja sosiaalisista taidoista tuttujen ja vieraiden ihmisten seurassa asteikolla 0-10.

Vanhemmuuden taitoja mittaava mittari, joka mittaa omaa kokemusta omista taidoista:(joko somebodymittariin luodaan ja yhdistetään vanhemmuusosio, tai käytetään jo valmiiksi validoitua vanhemmuustaitoja mittaavaa mittaria)

PerheSomeBodya ohjaavat huolehtivat oman ryhmänsä osallistujien osalta seuraavista:

- 1) Kokonaiselämäntilannetta arvioiva mittari/t, jossa mitataan lasten ja vanhempien kokemusta lasten ja nuorten hyvinvoinnista (KINDL-R mittari), Lisäksi myös vanhempien tyytyväisyyttä elämäntilanteeseensa **3X10D™** -kysely
- 2) Somebodymittarin uusi versio, joka sisältää myös vanhemmuustaitoja mittaavan osion ennen ryhmätoiminnan alkua ja lopuksi
- 3) Fiilismittarit vanhemmilta ja lapsilta joka ohjauskerran aluksi ja lopuksi.
- 4) Lisäksi ohjaajan oma arviointi vanhempien kehittymisestä suhteessa PerheSomeBodyn tavoitteisiin (työtekijät täyttävät lomaketta jokaisen PerheSomeBodytoiminnan aikana).
- 5) Lisäksi ohjaaja osallistuu PerheSomeBodyohjaajien ryhmähaastatteluun ohjaustoiminnan loputtua. Omien kokemusten koonti ja raportointi arviointi suhteessa tavoitteisiin ja omaan toteutukseen kirjallisesti (Ohjaajan

• somebody.samk.fi

@SomeBodySAMK

Kiitos

<https://www.youtube.com/watch?v=gl-LHghUNI8>

<http://somebody.samk.fi/>